

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

พิชญ์ ฤทธิธรรมรัตน์^{1*} และ นิรันดร์ สุธีนิรันดร์¹

¹สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

*pitchaya7989@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 33 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.982 และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างชัดเจนโดยยึดมาตรฐานการศึกษาเป็นฐาน ควบคู่กับการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาและเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐานและจัดทำแผนพัฒนาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังมีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง รวมถึงมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) อย่างเป็นระบบ และนำผลการประเมินมาใช้เป็นฐานในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาในรอบปีต่อไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

คำสำคัญ: การดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน

Internal Quality Assurance in Educational Institutions at Anuban Bandan School Under the Office of Ranong Primary Educational Service Area

Pitchaya Kusonthammarat^{1*} and Niran Sutheeniran¹

¹Educational Administration, Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

*pitchaya7989@gmail.com

Abstract

The purposes of this research were to study the implementation of internal quality assurance and to identify guidelines for the internal quality assurance operations of Anuban Bandan School under the Office of Ranong Primary Educational Service Area. The study focused on six aspects: setting educational standards for the institution, formulating educational development plans aimed at quality based on educational standards, implementing educational development plans, evaluating and auditing internal educational quality, monitoring operations for institutional quality improvement and repairing self-assessment reports. The population for this research consisted of 33 teachers at Anuban Bandan School under the Office of Ranong Primary Educational Service Area during the 2025 academic year. The research instruments included a 5-point Likert scale questionnaire with a reliability of 0.982 and a semi-structured interview. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The study revealed that the internal quality assurance operations of Anuban Bandan School, under the Office of Ranong Primary Educational Service Area, were overall at the highest level across all six aspects. Individually, formulating educational development plans aimed at quality based on educational standards the highest mean, followed by setting educational standards for the institution, while evaluating and auditing internal educational quality recorded the lowest mean. Guidelines for Internal Quality Assurance: School administrators have clearly defined development directions based on educational standards, coupled with an analysis of the school's context and providing opportunities for all stakeholders to participate in defining standards and developing systematic development plans. In addition, there is continuous supervision, monitoring, and evaluation, including the systematic preparation of Self-Assessment Reports (SARs), and the evaluation results are used as a basis for planning the continuous and sustainable development of educational quality in the following year.

Keywords: Internal Quality Assurance, Anuban Bandan School

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลก

ศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างรายได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมเป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก ควบคู่กับการดำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยได้ให้ความสำคัญปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญ เพื่อให้คนไทยมีคุณภาพที่ดีสังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรม จริยธรรม และประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้ว รองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อระบบการจัดการเรียนการสอน ระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย [1]

การดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นเรื่องจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาที่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจ แนวคิดและหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา ความหมายความสำคัญ แนวคิดและประโยชน์ของมาตรฐานการศึกษา รายละเอียดและความสัมพันธ์ของมาตรฐานการศึกษาระดับต่าง ๆ แนวทางและขั้นตอนการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาการประยุกต์แนวคิดสู่การปฏิบัติซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา ครู หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นและบริบทของสถานศึกษา (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2563 ข, น.9) กระบวนการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ.2561 สถานศึกษาต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศไว้ซึ่งสถานศึกษาต้องกำหนดเป้าหมายหรือภาพความสำเร็จตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความท้าทาย เป็นไปได้และเห็นผลสำเร็จเชิงประจักษ์เชื่อมโยงถึงคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษาบางแห่งที่มีเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ในการผลิตผู้เรียนให้มีคุณภาพเฉพาะทางก็สามารถเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ [2]

โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง เป็นโรงเรียนประถมศึกษาขนาดใหญ่ เปิดสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีบุคลากรทั้งสิ้น 33 คน และมีจำนวนนักเรียน 706 คน มีการแบ่งโครงสร้างองค์กรออกเป็น 4 กลุ่มงาน ประกอบด้วย กลุ่มบริหารวิชาการ กลุ่มบริหารทั่วไป กลุ่มบริหารงบประมาณ และกลุ่มบริหารงานบุคคล โดยกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์หลัก และกลยุทธ์ เพื่อใช้สำหรับพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและประเมินตนเอง ด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งผลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน ในปีการศึกษา 2567 ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3 ด้าน มีคะแนนระดับคุณภาพ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพผู้เรียน อยู่ในระดับ ยอดเยี่ยม มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ อยู่ในระดับยอดเยี่ยม และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ อยู่ในระดับดีเลิศ [3]

จากรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2567 ของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง พบว่า การดำเนินงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน อยู่ในระดับยอดเยี่ยม ซึ่งเป็นระดับสูงสุด จำนวน 2 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และ มาตรฐานด้านที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ยกเว้น มาตรฐานด้านที่ 1 คุณภาพผู้เรียน ซึ่งอยู่ในระดับดีเลิศ สะท้อนให้เห็นว่าสถานศึกษาต้องทบทวนและปรับปรุงการบริหารจัดการศึกษาให้ดีขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนองเพื่อให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารุดลตามเป้าหมายการดำเนินงานอันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน และสามารถตอบสนองนโยบายการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้ง 3 ด้าน ผู้วิจัยจึงเห็น

ความสำคัญที่จะศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 33 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ และระดับการศึกษา มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบเลือกตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ประกอบด้วย 6 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย 1)ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2)ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3)ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4)ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5)ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6)ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ศึกษาทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
2. นำข้อมูลมาวิเคราะห์เนื้อหาเพื่อกำหนดแนวคิดการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
3. สร้างแบบสอบถาม ตามแนวคิดในการวิจัย ใน 6 ด้าน ดังนี้ 1)ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2)ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3)ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4)ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5)ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6)ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง แล้วนำ

ฉบับร่างเสนอต่อกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบแก้ไข ปรับปรุงให้ถูกต้องเหมาะสม ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงของเนื้อหาของแต่ละข้อคำถาม แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC, Index of Objective Congruence) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยมีค่า IOC เท่ากับ 1.00

5. ทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเป็นฉบับสมบูรณ์

6. นำแบบสอบถามที่มีการปรับปรุง แก้ไขสมบูรณ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนบ้านเขียงเหลียงและโรงเรียนบ้านสำนัก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ แล้วหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ความเชื่อมั่น 0.982

7. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเชื่อมั่น ไปใช้กับครูโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 33 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมเครื่องมือ ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ไปขอความร่วมมือจากผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เพื่อแจกแบบสอบถามให้แก่ โรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 33 คน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 33 ฉบับ เก็บคืนได้จำนวน 33 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ครั้งนี้ ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS) ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ และระดับการศึกษา โดยใช้ค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้ [4]

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีการดำเนินการอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ประชากร

ผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 3 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์เป็นแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย โดยนำผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ซึ่งค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อย แปลว่า มีความสำคัญสูงที่ต้องได้รับความสนใจในการพัฒนามากกว่าที่มีค่าเฉลี่ยมาก จึงนำหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยที่สุดมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและข้อเสนอแนะ และสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แล้วนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บข้อมูลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ตามลำดับ

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ ผู้ให้ข้อมูลเพื่อขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์
2. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียน และครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์
3. ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสัมภาษณ์ที่มีความถูกต้องครบถ้วนมาจัดเรียงข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาประจวบคีรีขันธ์ นำเสนอในรูปของค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวม 6 ด้าน

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1		μ	σ	ระดับ	ลำดับ
1	ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.72	0.47	มากที่สุด	2
2	ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.73	0.51	มากที่สุด	1
3	ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.62	0.64	มากที่สุด	3
4	ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา	4.48	0.67	มาก	6
5	ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.49	0.63	มาก	5
6	ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง	4.59	0.59	มากที่สุด	4
รวม		4.61	0.58	มากที่สุด	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.61$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\mu=4.73$) รองลงมาคือ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\mu=4.72$) ส่วนด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\mu=4.48$)

อภิปรายผลการวิจัย

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1

จากผลการวิจัยเรื่องการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 1 โดยรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง และด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ส่วนด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้เป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา มีการนำรูปแบบการบริหาร “BANDAN SAEP 4 PLUS MODEL” มาประยุกต์ใช้ในการขับเคลื่อนงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะในขั้นการวางแผน (Plan) ที่เน้นการกำหนดทิศทางการพัฒนาอย่างชัดเจน มีการวิเคราะห์บริบท สภาพปัญหา และศักยภาพของสถานศึกษาอย่างรอบด้าน ควบคู่กับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติผ่านโครงการและกิจกรรมที่มีการบูรณาการเชื่อมโยงอย่างชัดเจน ทั้งวิธีดำเนินงานงบประมาณ และผู้รับผิดชอบ อีกทั้งยังเปิดโอกาสให้ครู บุคลากร และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วม (Participation) ในโมเดลดังกล่าว จึงทำให้แผนพัฒนามีความครอบคลุมและสามารถ

นำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยรองลงมา แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดกรอบมาตรฐานที่ชัดเจน โดยมีการนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานและนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ร่วมกับบริบทของสถานศึกษา มีการกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนและเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจร่วมกันผ่านการสื่อสารและการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบด้าน Norms และ Network ในโมเดลที่เน้นการทำงานร่วมกันอย่างมีมาตรฐานและเครือข่ายความร่วมมือ ในขณะที่ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดนั้น แม้โรงเรียนจะมีการดำเนินการตามกระบวนการประเมินอย่างเป็นระบบ เช่น การแต่งตั้งคณะกรรมการ การกำหนดเครื่องมือ และการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงมีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองอย่างต่อเนื่อง แต่อาจยังมีข้อจำกัดในด้านการกำหนดกรอบและปฏิทินการประเมินที่ชัดเจน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก และการนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนว่าขั้นตอน Check และ Assessment ในโมเดลยังต้องได้รับการพัฒนาให้เข้มแข็งยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม ภาพรวมของการดำเนินงานแสดงให้เห็นว่าโรงเรียนอนุบาลบ้านดำนมีการนำรูปแบบการบริหารที่เป็นระบบมาใช้ในการขับเคลื่อนการประกันคุณภาพภายในอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนดได้อย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน [1] ได้กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับนักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมโดยรวมว่าการดำเนินงานของสถานศึกษาจะมีประสิทธิภาพและทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพ หรือคุณลักษณะพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ องค์ประกอบของระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วยการพัฒนาคุณภาพการศึกษา การติดตามตรวจสอบเพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา การประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งรวมถึงการใช้ผลประเมินเป็นฐานเพื่อการพัฒนาคุณภาพในวงจรการพัฒนาใหม่ต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของสุเชาว์ หมั่นดี [5] ได้ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 ศึกษาข้อมูลโดยการวิเคราะห์เอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการค้นคว้าอิสระพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

แนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านดำน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ผู้ที่ให้ข้อมูลหลักเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนบ้านดำน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 3 นำมาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และสังเคราะห์ข้อมูลเป็นความเรียง ดังนี้

ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐาน โดยเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็นผ่านการประชุม และร่วมกันวิเคราะห์มาตรฐานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน) เพื่อนำไปสู่การกำหนดวัตถุประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของสิริพร บุญทิพย์ [6] ได้ศึกษาเรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 และ 3) สมรรถนะของผู้บริหารกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 จำนวน 86 โรงเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะ ผู้บริหารตามแนวคิดของเฮลรีเกล แจ็คสัน และสโลคัม และการดำเนินการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต 1 โดย ภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องจัดประชุมเพื่อติดตามความก้าวหน้าและทบทวนแผนอย่างน้อยภาคเรียนละ 1-2 ครั้ง และมีการประเมินก่อนใช้แผน ระหว่างใช้แผน และหลังใช้แผน พร้อมทั้งจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา โดยกำหนดช่วงเวลาในการติดตาม เช่น รายเดือน และรายปี ร่วมกันวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค หรือที่เรียกว่า SWOT จากนั้นดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา แล้วก็จัดทำโครงการต่าง ๆ รวมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินงานและปัญหาอุปสรรค พร้อมหาแนวทางแก้ไขร่วมกัน เพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุผลตามที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของมยุรี วรวรรณ [7] ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของ โรงเรียนมัธยมวัดหนองแขม มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบผลการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงาน ประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูและผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 123 คน โดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.970 และแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยเลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะต้องสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม และใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน รวมถึงจัดตั้งคณะทำงานหรือทีมงานในแต่ละโครงการตามแผนพัฒนา และจัดทำโครงการเพื่อตอบสนองแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยยึดหลักการกระจายอำนาจ ควบคู่กับการส่งเสริมการทำงานเป็นทีม นอกจากนี้ยังสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงบวก ส่งเสริมความไว้วางใจ การยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย รวมทั้งให้กำลังใจ ชื่นชม และยกย่องผลงานครูและบุคลากร อีกทั้งแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามความถนัดและความเชี่ยวชาญของบุคลากร และสนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการร่วมตัดสินใจในประเด็นสำคัญ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุตารัตน์ สิทธิ [8] ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษากลุ่มโรงเรียนลุ่มน้ำของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและมาตรฐานการดำเนินงานตามระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา และ 2) ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ประชากรที่ศึกษา คือโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา กลุ่มโรงเรียนลุ่มน้ำของสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1 จำนวน 3 โรงเรียน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 45 คน และกลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.96 และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่า สภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง และกำหนดกรอบการประเมินให้ครอบคลุมทั้งด้านคุณภาพผู้เรียน กระบวนการจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องเป็นหลัก จากนั้นจัดทำแผนและปฏิทินการประเมินประจำปีการศึกษา ควบคู่กับการดำเนินกิจกรรมนิเทศภายใน ทั้งการนิเทศการสอน และการนิเทศติดตามโครงการต่างๆ แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ร่วมกัน ก่อนสรุปผลการประเมิน และจัดทำรายงาน พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานในปีการศึกษาถัดไป สอดคล้องกับงานวิจัยของมนต์นา สุตโสม [9] ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 2. เปรียบเทียบการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และขนาดโรงเรียน 3. ศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) โดยใช้วิธีการศึกษาแบบผสมผสานการศึกษาเชิงปริมาณมีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ผู้บริหาร และครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 จำนวน 323 คน และการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นการสัมภาษณ์ผู้บริหารและครูจำนวน 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ และแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติการเปรียบเทียบ t-test แบบIndependent สถิติเปรียบเทียบความแปรปรวน (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้วงจรคุณภาพ (PDCA) ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด

ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ชัดเจนในแต่ละกิจกรรมพัฒนาบุคลากร และกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ โดยใช้การสังเกตการสอน การตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ และการสัมภาษณ์/สะท้อนผล อีกทั้งใช้กระบวนการ Plan-Do-Check-Act เพื่อปรับแผนพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับบริบทและผลการดำเนินงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของมาหะมะบาคอรี มาซอ [10] ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาจำแนกตามตัวแปรเพศ อายุ ตำแหน่งและขนาดสถานศึกษา และ 3) เพื่อประมวลปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 จำนวน 297 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามประมาณค่า การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที ทดสอบค่าเอฟ โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวและเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยพบว่า ระดับการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 3 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) และกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่มุ่งแก้ไขจุดที่ควรพัฒนา และต่อยอดจุดเด่นของสถานศึกษา ใช้ข้อมูลจาก SAR เพื่อวางแผนพัฒนาครูและบุคลากร เช่น อบรม สัมมนา PLC มุ่งพัฒนาสมรรถนะที่สอดคล้องกับจุดที่ควรพัฒนา และคัดเลือกประเด็นที่มีผลกระทบสูงต่อคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา รวมถึงพิจารณาความเร่งด่วนและความเป็นไปได้ในการพัฒนา กำหนดเป็นเป้าหมายการพัฒนาที่ชัดเจนในปีถัดไป และกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จอย่างชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานในปีถัดไปมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด สอดคล้องกับ

งานวิจัยของประเสริฐ ทองอุฒม์ [11] ได้ศึกษาเรื่องการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวนทั้งสิ้น 321 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ในปีการศึกษา 2563 ได้ตัวอย่างทั้งสิ้น 176 คน หลังจากนั้นได้ทำการสุ่มตัวอย่าง ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับของลิเคิร์ท สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสหวิทยาเขตจอมสุรินทร์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ โดยรวม ระดับการพัฒนาอยู่ในระดับ มาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐาน โดยศึกษาข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษาและทบทวนวิสัยทัศน์ พันธกิจ และอัตลักษณ์ของโรงเรียน เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้เสีย ได้แก่ ครู บุคลากร ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชน มีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น ผู้บริหารควรจะมีกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด และตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและชุมชน

ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีวิเคราะห์ข้อมูลจาก SAR อย่างเป็นระบบ เพื่อนำไปกำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่แก้ไขจุดที่ควรพัฒนา และต่อยอดจุดเด่น ควรใช้ผลการวิเคราะห์ดังกล่าวในการวางแผนพัฒนาครูและบุคลากร ผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับสมรรถนะที่ต้องพัฒนา เช่น การอบรม สัมมนา และ PLC และมีการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานมีทิศทางและสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐานที่กำหนด

ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีสร้างวิสัยทัศน์และเป้าหมายร่วม พร้อมใช้การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ และกำหนดโครงสร้างการบริหารงานที่ชัดเจน โดยกระจายอำนาจและส่งเสริมการทำงานเป็นทีม สนับสนุนให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จัดกิจกรรม PLC เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาการทำงานร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงาน พร้อมทั้งสร้างบรรยากาศองค์กรเชิงบวกที่เอื้อต่อความไว้วางใจและการยอมรับความคิดเห็นที่หลากหลาย ส่งเสริมขวัญกำลังใจ และยกย่องผลงานครูและบุคลากรเพื่อพัฒนาองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกำหนดกรอบการประเมินให้ครอบคลุมด้านคุณภาพผู้เรียน การจัดการเรียนการสอน และการบริหารจัดการ จัดทำแผนและปฏิทินการประเมิน กำหนดช่วงเวลา เครื่องมือที่หลากหลาย และนำข้อมูลมาวิเคราะห์สรุปผลการประเมิน จัดทำรายงาน และเสนอแนวทางพัฒนาเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานในปีถัดไป

ด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาควรจะมีกำหนดตัวชี้วัดและเป้าหมายที่ชัดเจนในกิจกรรมพัฒนาบุคลากร พร้อมกำหนดช่วงเวลาในการนิเทศ

ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่รอบด้าน โดยนำกระบวนการ PDCA มาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทและผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น มีการวิเคราะห์ข้อมูลจากการประเมินเพื่อค้นหาจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนา และนำไปวางแผนพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา

ด้านจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ผู้บริหารสถานศึกษาควรวิเคราะห์ข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเอง (SAR) เพื่อนำมากำหนดโครงการหรือกิจกรรมที่แก้ไขจุดที่ควรพัฒนาและต่อยอดจุดเด่นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งนำข้อมูลไปวางแผนพัฒนาครูและบุคลากรผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การอบรม สัมมนา และ PLC ให้สอดคล้องกับประเด็นที่ต้องพัฒนา โดยคัดเลือกประเด็นสำคัญที่มีผลกระทบสูง คำนึงถึงความเร่งด่วนและความเป็นไปได้ และกำหนดเป็นเป้าหมายพร้อมตัวชี้วัดความสำเร็จที่ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานในปีถัดไปมีทิศทางและสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษาการดำเนินงานประกันคุณภาพของโรงเรียนอื่นในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาระนอง
3. ควรนำแนวการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนอนุบาลบ้านด่าน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระนอง ไปขยายผลกับโรงเรียนอื่น ๆ ที่มีความสนใจ

เอกสารอ้างอิง (References)

- [1] Office of the Education Council. (2017). *The National Scheme of Education B.E. 2560-2579 (2017-2036)*. Prikwan Graphic. (In Thai)
- [2] Office of Educational Testing. (2020). *Guidelines for educational quality assurance operations at the basic education level B.E. 2561*. The Agricultural Co-operative Federation of Thailand. (In Thai)
- [3] Anuban Bandan School. (2024). *Self-Assessment Report: Anuban Bandan School*. Anuban Bandan School. (In Thai)
- [4] Boonchom Srisaard. (2017). *Introduction to research* (10th ed.). Suwiriyan. (In Thai)
- [5] Suchao Mande. (2021). *Internal quality assurance operations of school administrators under the Songkhla Primary Educational Service Area Office 3* [Master's project, Yala Rajabhat University]. (In Thai)
- [6] Siriporn Boonthip. (2022). *Administrator competencies and the implementation of internal educational quality assurance in schools under the Chumphon Primary Educational Service Area Office 1* [Master's thesis, Silpakorn University]. (In Thai)
- [7] Mayuree Worawan. (2023). *Guidelines for developing educational quality assurance operations of Mattayom Wat Nong Khaem School* [Master's project]. Silpakorn University. (In Thai)
- [8] Sudarat Sitti. (2022). *Guidelines for developing internal quality assurance systems in basic education schools of the Lum Nam School Group under the Mae Hong Son Primary Educational Service Area Office 1* [Independent study, Chiang Mai Rajabhat University]. (In Thai)
- [9] Monnapa Sudsom. (2024). *A study of internal quality assurance implementation using the quality*

cycle (PDCA) of schools under the Chonburi Primary Educational Service Area Office 3 [Master's thesis, Burapha University]. (In Thai)

[10] Mahamabakoree Masor. (2021). *Internal quality assurance administration in schools under the Narathiwat Primary Educational Service Area Office 3* [Master's thesis, Yala Rajabhat University]. (In Thai)

[11] Prasert Thongudom. (2020). *The development of internal quality assurance systems in secondary schools within the Chom Surin Interdisciplinary Campus under the Secondary Educational Service Area Office Surin*. *Journal of Interdisciplinary Development*, 2(1), 1-12. (In Thai)